

אגרת לאירופה

10.8.1943

משה שרתוק מקושטא

DOC00430

הפכתב הזה שלוח לכלהנאמנים לציון בצולת אירופה אשר אליהם יגיעו הדברים, באתי הנם פירושלים לטכס עצה יחד עם החברים המועלים כאן בשליחות הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העולמית לשם הגברת המעלי העזרה והישע לפעו אחינו השבויים בידי צר, אנו עושים כעת סאפן גוסף - אולי סאפן אחרון - לחלץ לפחות חלק מיהודי ארצות הבלקן מפחדני האויב, בראש וראשונה את הילדים ובני הגעורים, ולהעלותם לארץ. אנו נפתלים נפתולים קשים עם המכשולים שבדרךנו ואיננו יודעים אם נצליח להתגבר עליהם אנו מתאמצים בינתיים במידת כוחנו להושיט סעד לשארית הפליטה של קבוצי אחינו שגדונו לכליה, לחזק את ידיהם ולאסוף את רוחם למען יחזיקו מעמד עד יעבור זעם.

בחודשנות הייתי כאן, במקום שמסנו נקפץ צוהר לחוך עם הבכא, רצוני לשלוח לכל אחינו שמעבר לחופה את ברכת הארץ והישוע, את ברכת ההנהגה הציונית היושבת בירושלים, דלה לשוני מלהניע את הזות לבי, קטונתי מעצם האחריות הרובצת עלי.

לא אשחית מלים לבטא את הפלצות שאחזתנו לשמע הזוועות והבלהות שעברו עליכם והעוברות עליכם עדיין, את חרון איך-האונים הנוצר בלבנו על המוני ההרובים שהובלו כשיות לטבח, את גאותנו על גבורת היאוש וקידוש השם של לוחמי הגיטו, את עלבון לבנו הצורב על ההשמלה והגזיון שהם מנת חלקם של הנפגעים בחיים, את חרדתנו העמוקה לגורל הצפוי להם פחד-מחיתים.

גם לא אתנה במפורט את פרשת מאמצינו ונסיונותינו להחיש לכם סעד וישע, אפשר לא עשינו דל, אפשר החמצנו הזדמנויות, אתם הסחתם ראשיכם בכתלי הכלא שבמנצ'סטר, אנו בקשנו להמיל את החופה בקול זעקתנו מבחוף, כאשר הגיעונו הנשורות הראשונות על הנוראות שהחלו - היינו המומים, לא ידענו אם אמת הדברים, שאלנו את נפשנו במה גופל להושיע משתכחו הידיעות ונתבררה אמיתותן, קמה עד מחרה תנועה כבידה של סחאח ותביעה לפעיל הצלה, בארץ-ישראל, באנגליה ובאפריקה נמצודרה פעולה צבורית רחבה, גם גברית המועצות נתקיימו כינוסים יחודיים שהתריעו על מעשי ההשמדה. במרכזים הגדולים של הדימוקרטיה הבריטית והאמריקנית לא ירדה השאלה מעל סדר יומה של הציבוריות הכללית, בחוגים לא יהודיים רחבים נתגלו ערות רבה ורצון כנה לבוא לעזרה, כמה מחסידי אופות העולם התפסרו כליל לענין המיוחד הזה ולא נתנו דמי לעצמם ולזולתם, החתרעה על צרת ישראל נשמעה בלי חרף בעתונות, באסיפות פומביות, במילמנטים,